

MAJ JA TOR NESSLINGIN SÄÄTIÖ

Sisällys

Säätiön toiminnan tarkoitus ja toteuttaminen.....	1
1. Säätiön toiminta vuonna 2017.....	1
1.1. Apurahat.....	2
1.2. Asiantuntijalautakunta	4
1.3. Post Docs in Companies.....	5
1.4. Muut apurahat.....	5
1.5. Nessling Nest.....	5
1.6. Ympäristötiedon foorumi	6
1.7. Viestintä.....	7
1.8. Water at Risk- symposio	8
1.9. Muut vuonna 2017 järjestetyt tapahtumat.....	10
1.10. Sidosryhmäyhteistyö	10
2. Säätiön hallinto	11
3. Säätiön talous	12
3.1. Omaisuusjaottelu	12
3.2 Sijoitustoiminnan olosuhteet.....	13
3.3 Säätiön sijoitustoiminta.....	13
3.4 Sijoitustoiminnan vastuullisuus	14
3.5 Arvio Säätiön taloudellisen aseman todennäköisestä kehityksestä ja riskeistä.....	17
4. Lähipiiritiedot.....	18
5. Yhteystiedot.....	20

Säätiön toiminnan tarkoitus ja toteuttaminen

Säätiön tarkoituksena on sääntöjensä mukaan *"edistää teknistä ja luonnontieteellistä tutkimusta veden ja ilman saastumisen välittömäksi ja välilliseksi ehkäisemiseksi, saastuneiden vesistöjen puhdistusmenetelmien aikaansaamiseksi sekä muunkin ympäristönsuojelun kehittämiseksi. Säätiö toteuttaa tarkoitustaan antamalla apurahoja sekä tunnustus- ja muita palkintoja sanotunlaisen teknisen ja luonnontieteellisen tutkimuksen harjoittajille, hankkimalla ja asettamalla käytettäväksi tiloja ja apuvälineitä tällaista tutkimusta varten, tukemalla sellaista tiedotus- ja muuta toimintaa, joka on omiaan saamaan yleisen mielipiteen suosiolliseksi tällaista tutkimusta ja sen päämääriä kohtaan, ynnä muilla tarpeellisilla toimilla."*

Säännöt mahdollistavat mitä moninaisimmat ympäristönsuojelun ja siihen liittyvän tutkimuksen edistämiseen tähtäävät toimenpiteet sekä dynaamisen painopisteiden valinnan, jossa huomioidaan tarvittavat globaalien ja yhteiskunnallisten muutosten ympäristönsuojelulle asettamat vaatimukset. Säännöt mahdollistavat myös Säätiön tarkoitusta vastaavan yhteiskuntatieteellisen (mukaan lukien humanistiset, kasvatustieteet, oikeus- ja taloustieteet) tutkimuksen tukemisen.

Säätiön 45 vuoden olemassaolon aikana paikallisista ympäristöhaasteista on loikattu globaaliin mittakaavaan, ja ratkaistavanamme on nyt koko ihmiskuntaa haastavia ongelmia. Elinympäristöjen katoaminen ja pilaantuminen, ilmastonmuutos, luonnonvarojen kestämaton käyttö, luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja ekosysteemipalvelujen heikentyminen ovat toisiinsa kytkeytyneitä globaaleja haasteita, joihin tarvitaan nopeasti ratkaisuja. Sen vuoksi tässä ajassa säätiön säännöissä mainittu tutkimustiedon jalkauttaminen yhteiskuntaan *"tukemalla sellaista tiedotus- ja muuta toimintaa, joka on omiaan saamaan yleisen mielipiteen suosiolliseksi tällaista tutkimusta ja sen päämääriä kohtaan"* on nostettu tutkimustiedon tuottamisen rinnalla säätiön toiminnan keskiöön.

1. Säätiön toiminta vuonna 2017

Säätiön toiminta keskittyi ratkaisukeskeisen ympäristötutkimuksen sekä tutkimustiedon vaikuttavuuden tukemiseen. Painotimme erityisesti tiedon tuottajien ja hyödyntäjien välistä yhteistyötä sekä tutkimustulosten viestintää ja jalkauttamista, jotta ympäristönsuojelua edistävät ratkaisut saadaan yhteiskuntaan ja päätöksenteon tueksi. Säätiön omalla viestinnällä, yhteistyöllä, sekä toiminnalla kasvatimme Säätiön tukeman työn tunnettuutta ja vaikuttavuutta.

1.1. Apurahat

Säätiön apurahat julistettiin haettaviksi 14.8.2017, ja hakemusten jättämisen määräaika oli 15.9.2017.

Säätiön tukema tutkimus ja muu toiminta jaoteltiin vuonna 2017 neljään pääryhmään:

1. Luonnontieteellinen ympäristötutkimus

- ilmakehän tutkimus
- vesiympäristön tutkimus
- maaekosysteemien tutkimus

2. Ympäristötekniikan tutkimus ja kehittäminen

3. Yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus

- ympäristötalous
- ympäristöoikeus
- ympäristöpolitiikka
- muut soveltuvat tieteenalat

4. Tieteellisen ympäristötiedon välittäminen

- ympäristökonferenssit ja – kokoukset
- tapahtumat, julkaisut ja muut toiminnot, joilla edistetään tutkimustiedon välittymistä yhteiskuntaan ratkaisuksi ja päätöksenteon tueksi

Rahoituspäätösten keskeisimmät kriteerit vuonna 2017 olivat:

- Tulosten ratkaisuhakuisuus ja yhteiskunnallinen relevanssi
- Tutkimuksen ja tutkimusryhmän tieteellinen taso
- Tutkimuksen innovatiivisuus
- Tutkijoiden/tutkimusryhmien/organisaatioiden välinen yhteistyö
- Tutkimuksesta viestintä ja vuorovaikutus sidosryhmien (erityisesti tiedon hyödyntäjien) kanssa
- Koulutusympäristö (jos apurahaa haetaan väitöskirjatyöhön)

Vuoden 2017 haussa painotettiin väitöksen jälkeistä tutkimusta ja korostettiin tutkijoiden ja tutkimustiedon hyödyntäjien välisen vuorovaikutuksen merkitystä. Uudistuksena aiempaan, vuoden 2017 haussa väitöskirjarahoitukseen kokonaiskestoksi määritettiin enintään 4 vuotta aikaisemman 3 vuoden sijaan ja monivuotisille hankkeille haettiin ja myönnettiin rahoitus koko hankkeen kestolle, eli väitöskirjahankkeille pisimmillään 4 vuodeksi kerrallaan.

Syksyn yleisessä haussa käsiteltäväksi saapui yhteensä 348 hakemusta. Hallitus myönsi 27.11. järjestetyssä kokouksessaan yhteensä 3.577.416 euron rahoituksen 78 hankkeelle. Myönnöt/hakemukset jakaantuivat ympäristötutkimuksen eri lohkoille seuraavasti: ilmakehäntutkimus 5/16 kpl, vesiympäristön tutkimus 13/69 kpl, maaekosysteemien ja pohjavesien tutkimus 14/53 kpl, ympäristötekniikan tutkimus ja kehittäminen 12/52 kpl, yhteiskuntatieteellinen ja muu soveltuva ympäristötutkimus 17/76 kpl, ympäristötiedon viestintä 15/72 kpl ja muu Säätiön tarkoitusta tukeva toiminta 2/10 kpl.

Tämän lisäksi päätettiin ilman erillistä hakemusta rahoittaa vuoden 2016 hankerahoituskilpailun voittaneiden kolmen kaksivuotisen tutkimushankkeen toinen vuosi. Hankkeet ovat Santtu Mikkosen (Itä-Suomen yliopisto) hanke ”Polttoprosessien kaasun- ja pienhiukkaspäästöjen vaikutukset ilmastoon ja ihmisten terveyteen – Kausaalisten vaikutusten malli työkaluna ympäristövaikutusten arvioinnissa”, dosentti Lasse Peltosen (Itä-Suomen yliopisto) hanke ”Sovittelu ja yhteishallinta ympäristöpäätöksenteossa – Kokeilu- ja kehittämishanke” ja Professori Harry Edelmanin (Tampereen teknillinen yliopisto) hanke ”Kaupunkivihreä ilmastonmuutoksen torjunnassa ja terveellisen ympäristön rakentamisessa. Yhteensä hankkeille myönnettiin 395.799 euroa.

Yleisen apurahahaun rahoitusmyönnöt olivat yhteissummaltaan 3.973.215 euroa (liite 1). Rahoituspäätös oli asiantuntijalautakunnan (kts 1.2.) esityksen mukainen. Myöntösumma sisälsi apurahansaajien lakisääteisen eläke- ja työtaturmavakuutuksen kustannukset.

Tämän lisäksi hallitus myönsi 18.4. kokouksessaan Pinja Siparin erillisestä hakemuksesta Open ilmasto-oppaan käännoistyöhön 10 000 euroa.

Vuonna 2017 myönnettyjen apurahojen kokonaismäärä oli 3.983.215 euroa. Apurahasumma oli merkittävästi aikaisempia vuosia suurempi lähinnä siksi, että apurahojen myöntökäytäntöä muutettiin edellä kerrotuin tavoin siten, että myönnöt tehtiin ensimmäistä kertaa kertamyöntönä hankkeen koko kestoajalle.

1.2. Asiantuntijalautakunta

Säätiön yleisten apurahojen jaosta ja muista mahdollisista tutkimustoimintaa koskevista asioista tekee esitykset säätiön tutkimuksen painopistealueita edustava asiantuntijalautakunta. Toimintavuonna 2017 lautakuntaan kuuluivat seuraavat jäsenet (toimikausi suluissa):

Professori Olli Dahl	(2015-17)
Dosentti Anni Huhtala	(2015-17)
Professori Janne Hukkinen	(2016-18)
Dosentti Tuulia Hyötyläinen	(2015-17)
Dosentti Marko Järvinen	(2016-18)
Dosentti Johanna Mattila	(2014-16)
Dosentti Sari Timonen	(2015-17)
Dosentti Eeva-Stiina Tuittila	(2017-19)
Professori Annele Virtanen	(2015-17)
Dosentti Timo Vuorisalo	(2016-18)

Lautakunnan puheenjohtajana toimi dos. Sari Timonen ja varapuheenjohtajana prof. Annele Virtanen. Lautakunta kokoontui neljä kertaa. Merkittävä osa lautakunnan työstä tehtiin kokousten ulkopuolella lautakunnan jäsenten perehtyessä hakemuksiin ennen käsittelyä kokouksissa.

Puheenjohtajalle maksettiin asiantuntijalautakunnan kokousten ulkopuolella tehdystä valmistelutyöstä sekä kokouspäivistä vuosipalkkiona 4 000 euroa ja muille jäsenille 3 000 euroa. Kokoukset kestivät kokonaisen päivän kerrallaan. Kaiken kaikkiaan asiantuntijalautakunnan palkkioihin käytettiin 31 000 euroa.

Hallitus, asiantuntijalautakunta, tutkimuspäällikkö ja asiamies tekivät toukokuussa 18.-19.5.2017 yhteisen kahden päivän ekskursioon Osloon, jossa tutustuttiin ajankohtaiseen, säätiön toimintaa lähellä olevaan tutkimukseen kolmessa eri tutkimusinstituutissa: NIVA:ssa (Norwegian Institute for Water Research), NMBU:ssa (Norges miljø- og

biovitenskapelige Universitet) ja FNI:ssa (Fridtjof Nansen Institute). Ekskursiolla myös järjestettiin hallituksen ja asiantuntijoiden yhteinen vuosittainen strategiapalaveri, jossa keskusteltiin tulevaan apurahakauteen sekä säätiön toimintaa liittyvistä linjauksista. Retken kustannukset olivat yhteensä 13 974,72 euroa. Retkelle osallistui 14 henkilöä, joten yhden henkilön kustannukset olivat 998,19 euroa.

1.3. Post Docs in Companies

Nesslingin Säätiö osallistui vuonna 2017 PoDoCo (Post Docs in Companies) - yhteistyöohjelmaan, jonka tavoitteena on edistää tohtoreiden työllistymistä yrityksiin ja parantaa Suomen elinkeinoelämän kykyä uudistua pitkäjänteisesti ja kunnianhimoisesti. Säätiön tutkimusjohtaja toimi ohjelman johtoryhmässä sekä osallistui hakemusten arviointiin sekä kevään että syksyn 2017 hakukierroksilla. Säätiöllä oli vuodelle 2017 varaus kahden post doc- tutkijan rahoittamiselle (yhteensä 56 000 euroa), mutta kumpaankaan hakukierrokseen ei valikoitunut Säätiön tarkoitukseen sopivia hakemuksia.

1.4. Muut apurahat

Säätiö voi erityisen hyvin perustelluista syistä myöntää apurahaa myös muina kuin edellä mainittuina ajankohtina. Tällaisia poikkeustapauksia voivat olla esimerkiksi akuuttien ympäristöepäkohtien tutkimus tai muut, nopeaa reagointia vaativat ja Säätiön päämääriä edistävät hankkeet. Säätiö hallitus myönsi tällaisin perustein 18.4. kokouksessaan 10 000 euron rahoituksen Pinja Siparin koordinoiman, koulujen ilmastokasvatusta edistävän verkkoympäristössä toimivan Open ilmasto-oppaan käännöstyölle. Opas käännetään sekä ruotsiksi että englanniksi ja toisen puolen hankkeen kokonaisrahoitusosuudesta (yhteensä 20 000 euroa) rahoittaa Sitra.

1.5. Nessling Nest

Säätiön säännöissä mainitaan, että säätiö voi toteuttaa tarkoitustaan "*asettamalla käytettäväksi tiloja tällaista tutkimusta varten*". Säätiön toimiston seinänaapurina oleva 224 m²:n huoneisto Fredrikinkatu 20 A 10 on toiminut 14.3.2016 lähtien yhteisöllisenä Nessling Nest- työtilana ja verkostoitumispaikkana ympäristötutkijoille- ja vaikuttajille.

Tilassa on työskentelytilaa kolmessa huoneessa yhteensä 12 vakituiselle tutkijalle, jotka voivat varata työhuonepaikan aina 1-12 kuukaudeksi kerrallaan. Tämän lisäksi tilassa on epäsäännölliseen työskentelyyn tarkoitettu "pop up-tila" ja kaksi kokoushuonetta, joista toiseen mahtuu enintään kuusi henkilöä ja toiseen enintään 30 henkilöä. Työtiloja voivat hakea kaikki ympäristöhaasteita ratkovat tutkijat rahoittajasta riippumatta. Mikäli hakijoita on paljon, Nesslingin Säätiön rahoittamat tutkijat ovat etusijalla. Tiloja täytetään sitä mukaa kuin niitä vapautuu.

Vuoden 2017 aikana tilaa käytti työpaikkanaan säännöllisesti tai satunnaisesti noin 40 tutkijaa tai ympäristönsuojelun parissa työskentelevää muuta toimijaa.

Nessling Nestin Ympäristödialogeja keskustelutarja järjestettiin vuoden 2017 aikana kuusi kertaa yhteistyössä Ympäristötiedon foorumin ja Koneen Säätiön kanssa. Ympäristödialogien tavoitteena on keskustella ajankohtaisista ympäristökysymyksistä ratkaisuhakuisesti ja tutkijavetoisesti, muut keskeiset sektorit keskusteluun mukaan ottaen. Vuoden 2017 Ympäristödialogeja- keskustelujen teemat olivat:

- 25.1. Suomi luontomatkailumaana – museo vai huvipuisto
- 29.3. Biohajoava biletoppi ja jaettu vaatekaappi- vaihtoehtoja kulutusvimmalle
- 10.5. Miten päättäjät puhuu luonnosta?
- 27.9. Systeminen muutos
- 1.11. Kaupungit ilmastonmuutoksen ratkaisijoina
- 13.12. Ympäristöpakolaisuus

Jokainen vuonna 2017 järjestetty tilaisuus oli täynnä noin 35-henkisen asiantuntijayleisön voimin. Tilaisuudet nauhoitettiin podcasteiksi.

Nessling Nestin aamukahvit järjestettiin tutkijayhteisölle kerran viikossa keskiviikkoisin klo 9.15-10.15. Aamukahvien tavoitteena on yhteisön tutkijoiden osaamisen jakaminen muille yhteisön jäsenille ja myös yhteisön ulkopuolisille sekä erilaisten osajien verkottaminen. Vuoden 2017 aikana järjestettiin yhteensä noin kolmekymmentä aamukahvitilaisuutta.

Nessling Nestiä käytettiin vuonna 2017 myös Nessling Nestissä työskentelevien ja heidän sidosryhmiensä yhteisiin tilaisuuksiin.

1.6. Ympäristötiedon foorumi

Tutkijoiden ja päätöksentekijöiden välisen tiedonkulun ja vuoropuhelun vahvistamiseksi Säätiö on mukana vuonna 2010 perustetussa Ympäristötiedon foorumissa (YTF), joka järjestää erilaisia tapahtumia ympäristöalan uusimman tieteellisen tiedon välittämiseksi yhteiskunnallisen päätöksenteon ja hallinnon tarpeisiin. Vuonna 2017 ympäristötiedon

foorumi järjesti 20 tapahtumaa, jotka keräsivät yhteensä 970 yksittäistä osallistujaa (tiedot 14 tapahtumasta, keskimäärin 69 osallistujaa/tapahtuma) sekä julkaisi 9 julkaisua, joiden viesti suunnattiin päätöksentekijöille ja muille tiedon hyödyntäjille.

Säätiö rahoittaa vuosina 2017-2019 puoliksi Koneen Säätiön kanssa Ympäristötiedon foorumin kokopäiväisen koordinaattorin palkka -ja toimintamenot, jotka ovat osa säätiöiden varsinaista toimintaa. Koordinaattorina toimi vuonna 2017 yhteiskuntatieteiden maisteri Kirsi-Marja Lonkila, joka oli määräaikaisessa työsuhteessa Nesslingin Säätiöön ja työskenteli Nessling Nest -tutkijatilassa. Marraskuun alussa 2017 YTF:lle palkattiin 50% viestintäassistentti (50% Nessling Nestin viestinnässä) filosofian kandidaatti Auli Elolahti, joka samaten on määräaikaisessa työsuhteessa Nesslingin Säätiöön, mutta palkkakulut maksetaan puoliksi Koneen Säätiön kanssa. Joulukuussa 2017 YTF:n ohjausryhmän kokouksessa valittiin Kirsi-Marja Lonkilan seuraajaksi vuoden 2018 alusta alkaen valtiotieteiden maisteri Outi Silfverberg, Lonkilan siirtyessä toisiin tehtäviin.

1.7. Viestintä

Säätiön viestinnän tarkoituksena on tehdä sekä Säätiön tavoitteet että Säätiön tukema työ tunnetuiksi. Säätiön tärkeimmät viestintäkanavat olivat vuonna 2017 Säätiön verkkosivut sekä facebook- ja twitter-tilit. Viestinnästä vastasi Säätiön tutkimusjohtaja, joka tuotti ja suunnitteli viestintää yhteistyössä viestintätoimisto Kaskas Median kanssa.

Vuoden 2017 tärkeimmät viestinnälliset saavutukset

- Säätiön sosiaalisen median kanavien seuraajamäärät jatkoivat kasvuaan vuonna 2017. Tällä hetkellä (7.2.2018) Säätiön Twitter-tilillä on 1 475 seuraajaa, ja seuraajamäärä on kasvanut vuodessa 30%. Facebook-tilillä on 770 seuraajaa ja seuraajamäärä on kasvanut vuodessa 28%.
- Säätiön verkkosivujen tunnettuus ja kävijämäärät kasvoivat sosiaalisen median ansiosta vuoden 2017 aikana. Säätiön verkkosivuilla oli vuoden 2017 aikana 41 000 istuntoa ja 25 000 eri kävijää. Kasvua kävijämäärissä edelliseen vuoteen on noin 20 %
- Vuonna 2017 Säätiön tutkijoita kannustettiin kirjoittamaan Säätiön Ratkaisuja-blogisivulle vedestä, Säätiön Water at Risk- symposiumiin liittyen. Yhteensä 10 Säätiön rahoittamaa tutkijaa kirjoitti yleistajuisen tekstin tutkimustyöstään. Lisäksi blogisivulla ilmestyi 21 Säätiön tiedotetta ajankohtaisista tapahtumista ja linjauksista sekä Säätiön henkilökunnan ja rahoittamien tutkimushankkeiden esittelyjä. Ratkaisuja- blogissa julkaistiin myös Ympäristödialogeja-

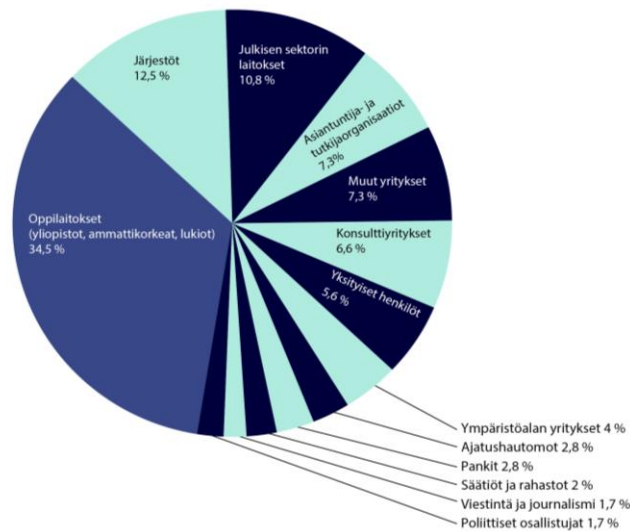
keskusteluserjaan liittyen 12 blogikirjoitusta. Säätiön verkkosivujen Ratkaisuja-blogi olikin apurahasivuston jälkeen kävijämäärältään suosituin aloitussivu.

- Säätiön apurahahakua ja sen linjauksia markkinoitiin videoilla ja sosiaalisen median kampanjalla. Videoita tehtiin neljä noin 20 sekunnin mittaista ja viides neljä lyhyttä videota yhdistävä. Videoilla esiintyi Säätiön apurahansaajia, jotka kertoivat, mitä ympäristöhaastetta ratkaisevat. Videot saivat kampanjan aikana yhteensä Twitterissä ja Facebookissa noin 10 000 katselua (vain sponsoroitujen julkaisujen katselut). Sponsorointiin käytettiin yhteensä 75 euroa. Kampanjajaksolla 1.–13.8.2017 verkkosivuilla vieraili yhteensä 3 515 kävijää, joista noin 2 000 suomen- tai englanninkielisillä apurahasivuilla.
- Marraskuussa 2016 säätiölle luotiin sähköinen uutiskirje, jolla on tällä hetkellä (7.2.2018) 1 143 tilaajaa. Tilaajamäärä on noussut vuoden aikana 35 %. Tämä selittyy esimerkiksi sillä, että verkkosivuille asennettiin pop up -ikkuna, joka aukeaa sivuston kävijälle ja kehottaa tilaamaan uutiskirjeen. Uutiskirje lähetetään noin 2–3 kuukauden välein ja siihen nostetaan säätiön ajankohtaisia uutisia ja blogikirjoituksia. Kuudesta vuonna 2017 lähetetystä uutiskirjeestä selvästi suosituin on ollut marraskuussa lähetetty uutiskirje apurahojen myöntämisestä. Sen on avannut 69,1% uutiskirjeen tilaajista ja 41,6 % heistä on klikannut jotain uutiskirjeen linkkiä (yleensä lukemaan listan myönnettyistä apurahoista).

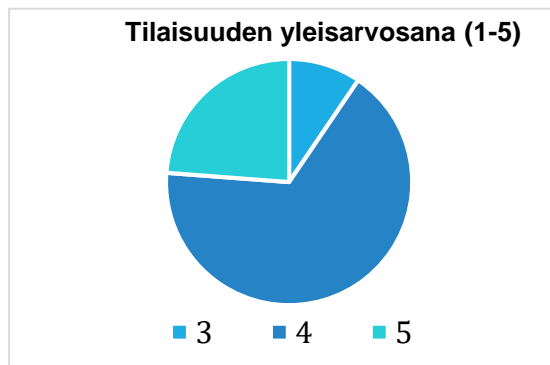
1.8. Water at Risk- symposio

Säätiön 8. ympäristösymposio ”Water at Risk. What can Finland do to the global thirst?” järjestettiin yhdessä muiden suomalaisten vesitoimijoiden (Aalto yliopisto, Finnish Water Forum, WWF Suomi ja Suomen vesiyhdistys) kanssa 21.–22.3.2017 Paasitornissa. Tilaisuuden tavoitteena oli saattaa yhteen erilaisia toimijoita, jossa erityisen hyvin onnistuttiin. Tilaisuuteen osallistui kahden päivän aikana lähes 300 osanottajaa edustaen yliopistoja, tutkimuslaitoksia, yritys- ja rahoitusmaailma sekä päätöksentekijöitä (Kuva: Water at risk- symposioon osallistuneet).

Water at risk -symposioon osallistuneet:

Symposio sai osanottajilta erinomaisen palautteen. Erityisesti tilaisuuden järjestelyjä, monitieteisyyttä, pääpuheenvuoroja sekä nuorten tutkijoiden puheenvuoroja kiiteltiin.

Tilaisuus sai paljon mediahuomiota sekä perinteisessä mediassa (mm. Helsingin Sanomat, Tekniikka & Talous, Yle, Svenska Yle ja MTV3) että sosiaalisessa mediassa, erityisesti twitterissä. Symposion tunniste #wateratrisk näkyi vuoden 2017 aikana yli 500 000 twitterkäyttäjän uutissivulla ja itse symposion aikana tilaisuudesta twiittasi 238 twitterkäyttäjää 1057 twiitillä.

Tilaisuuden onnistuminen johtui pitkälti onnistuneesta yhteistyöstä muiden toimijoiden kanssa, tilaisuudelle ostetusta ammattimaisesta koordinaatiosta (Future Earth Suomi ja Demos Helsinki) sekä viestintäavusta (Kaskas Media).

1.9. Muut vuonna 2017 järjestetyt tapahtumat

Vuorovaikutuskoulutus Nesslingin ja Koneen Säätiöiden tutkijoille järjestettiin 7.4. Kulttuuritehdas Korjaamolla Helsingissä yhteistyössä Kaskas Median kanssa. Tilaisuuteen osallistui yhteensä 15 Nesslingin Säätiön rahoittamaa tutkijaa sekä 15 Koneen Säätiön rahoittamaa tutkijaa. Koulutuksen tavoitteena oli harjoituttaa tutkijoita keskustelemaan monitieteisessä tutkijaryhmässä ja valmistella tutkijat osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun. Tilaisuus sai osallistujilta erinomaiset arviot (palautekyselyyn vastanneet osanottajat (18/30) antoivat tilaisuuden yleisarvosanaksi 4,5 (asteikolla 1-5).

Syksyn yleiseen hakuun liittyvä info- ja koulutustilaisuus järjestettiin 15.6. yhteistyössä Kaskas Median kanssa heidän tiloissaan Helsingissä. Tilaisuuteen osallistui paikan päällä ja verkon välityksellä noin 80 apurahanhakijaa. Tilaisuuden tavoitteena oli auttaa hakijoita paremmin sisäistämään säätiön hakukriteerit sekä kirjoittamaan parempia hakemuksia.

1.10. Sidosryhmäyhteistyö

Säätiön tutkimusjohtaja edusti vuonna 2017 Säätiötä jäsenenä seuraavissa luottamus- ja asiantuntijaelimissä: Helsingin yliopiston ympäristötutkimuksen ja -opetuksen yksikkö HENVIn neuvottelukunnassa, Ympäristötiedon foorumin ohjausryhmässä sekä Post Docs in Companies (PoDoCo) -ohjelman johtoryhmässä.

Säätiön tutkimusjohtaja osallistui vuonna 2017 kolmeen ulkomailla järjestettyyn kokoukseen:

31.5.-2.6. European Foundation Centerin vuosikokous Varsovassa

26.-27.10. Nordic Foundation Network Meeting Kööpenhaminassa, jossa tutkimusjohtaja esitteli Säätiön muita kuin rahallisia tutkimuotoja apurahansaajilleen (ns. Grant plus).

29.30.11. European Environmental Funders Group Meeting Brysselissä

Tämän lisäksi tutkimusjohtaja edusti Säätiötä useissa eri sidosryhmien tilaisuuksissa Helsingissä.

2. Säätiön hallinto

Toimintavuoden alkaessa Säätiön hallitukseen kuuluivat puheenjohtajana Tellervo Kylä-Harakka-Ruonala, varapuheenjohtajana Timo Kairesalo sekä jäseninä Asko Sasi, Jari Niemelä, Tuula Varis, Kristina Pentti-von Walzel ja Niina Bergring.

Säätiön hallitus päätti vuosikokouksessaan hallituksen jäsenten lukumääräksi edelleen seitsemän. Erovuorossa olleet Tuula Varis, Kristina Pentti-von Walzel ja Jari Niemelä valittiin uudelleen hallitukseen.

Asko Sasin vuonna 1979 alkanut jäsenyys hallituksessa päättyi 5.5.2017 Sasin saavuttaessa Säätiön säännöissä määrätyn eroamisiän. Vuosikokouksessa päätettiin valita Asko Sasin seuraaja hallituksen seitsemänneksi jäseneksi toimintavuoden kuluessa. Kokouksessaan 27.9.2017 hallitus päätti nimittää hallituksen jäseneksi 1.12.2017 lukien Simo Honkasen.

Hallitus kokoontui seitsemän kertaa.

Hallituksen talousvaliokuntaan kuuluivat puheenjohtajana Sasi 5.5.2017 saakka ja sen jälkeen Bergring, sekä jäseninä Kylä-Harakka-Ruonala ja Pentti-von Walzel. Talousvaliokunta valmisteli toimintavuoden aikana sijoitussuunnitelman päivittämistä tehdyn allokatioanalyysin pohjalta ja piti yhteyttä Evlin salkunhoitajiin sijoitustoimintaan liittyvissä kysymyksissä.

Hallituksen tutkimusvaliokuntaan kuuluivat Kairesalo puheenjohtajana sekä Niemelä ja Varis jäseninä. Tutkimusvaliokunta toimi asiantuntijalautakunnan ja hallituksen välisenä yhteistyöelimenä sekä valmisteli hallituksen päätettäviksi tulleita tutkimusasioita. Tutkimuspäällikkö keskusteli lukuisista toimintaan liittyvistä kysymyksistä tutkimusvaliokunnan kanssa sähköpostitse.

Hallituksen puheenjohtajalle maksettiin 7.000 euron ja jäsenille 6.000 euron vuosipalkkio. Hallituksen palkkioihin käytettiin toimintavuoden aikana yhteensä 31.000 euroa.

Säätiön tilintarkastajina toimivat KHT Christian Hällström ja KHT Nina Johansson. Heidän varamiehinään toimivat KHT Jorma Nurkkala ja KHT Sixten Nyman. Tilintarkastajille maksettiin palkkioita yhteensä 6.610,44 euroa.

Säätiön päätoimisena tutkimusjohtajana, 5.5.2017 saakka tutkimuspäällikkönä, toimi toimintavuoden aikana filosofian tohtori Minttumaaria Jaakkola. Sivutoimisena asiamiehenä toimi varatuomari Jarmo Hirvonen. Päätoimisena toimistonhoitajana toimi eläköitymiseensä 30.11. saakka HSO-sihteeriksi Leena Pentikäinen ja 9.10. alkaen kauppatieteen maisteri Paula Eriksson. Vakituisten henkilökunnan palkkioihin käytettiin vuonna 2017 yhteensä 152.619,91 euroa.

Säätiön kirjanpidon hoiti edelleen Suomen Säätiötilipalvelu Oy. Kirjanpidon kulut olivat yhteensä 13.592,88 euroa.

Säätiön hallinnon käytännön toiminnoissa noudatettiin vuosikokouksessa tarkistetun hallinnon työjärjestyksen määräyksiä.

3. Säätiön talous

3.1. Omaisuusjaottelu

Säätiön omaisuus oli toimintavuoden lopussa sijoitettu kirjanpitoarvojen mukaan seuraavasti:

Pysyvät vastaavat	
Muut kiinteistöt	4.204,70
Sijoitukset	
Pörssinoteeratut kotimaiset osakkeet	8.516.571,07
Ulkomaiset osakkeet, rahastot ja jvk:t	70.169.078,67
Kiinteistö- ja asunto-osakkeet	3.537.571,67
	82.223.221,41
Käyttöomaisuusarvopaperit	423.236,88
Muut pitkävaikutteiset menot ja kalusto	1.609,39
Vaihtuvat vastaavat	1.245.926,06
./.. vieras pääoma	4.720.418,86
Oma pääoma yhteensä	79.177.779,58

Tilikauden ylijäämä oli 8.783.129,69 euroa.

3.2 Sijoitustoiminnan olosuhteet

Vaihteleva ja ennalta arvioituna hyvin haasteelliselta näyttänyt sijoitusvuosi 2017 sujui lopulta hyvin. Sijoitusvuosi oli selvästi ennako-odotuksia parempi ja osakesijoitukset tuottivat varsin hyvin. Yhdysvaltojen talous kasvoi. Euroopan talous piristyi edelleen ja myös Suomessa talouskasvu sai uutta puhtia. Kiinan ja Aasian maiden talousnäkymät olivat vakaita. Raaka-aineiden hintojen elpyminen auttoi myös raaka-aineita tuottavien maiden taloustilannetta.

Keskuspankkien rahapolitiikassa ei nähty yllätyksiä. Euroopan keskuspankki aloitti osto-ohjelman korkomarkkinoilla ja se jatkuu näillä näkymin syyskuuhun 2018 saakka. Ohjauksessa ei tapahtunut muutosta ja näin ollen euroalueen lyhyemmät korot pysyivät edelleen negatiivisilla tasoilla. Yhdysvalloissa keskuspankki kiristi rahapolitiikkaa odotetusti koron nostoilla. Yritysten hyvä tuloskehitys ja hyvä rahoitusasema laskivat yrityslainojen riskilisiä.

Osakemarkkinoilla nähtiin laajaa nousua kehittyvien maiden noustessa voimakkaimmin. Yhdysvaltojen osakemarkkinoilla saavutettiin huippulukemia, mutta dollarin heikkeneminen nakersi euromääräisiä tuottoja.

3.3 Säätiön sijoitustoiminta

Säätiön salkunhoitajana toimi Evli Varainhoito Oy (jäljempänä Evli). Arvopaperisijoitukset oli keskitetty yhteen Evlin salkkuun, minkä lisäksi salkun yhteydessä pidettiin toimintavuoden päättyessä likvidinä noin 6.900.000 euron erillinen varallisuuserä.

Vuoden lopussa Evlin hoidossa olleen salkun osakepaino oli 67,2 prosenttia. Salkun vuosituotto 2017 oli 8,73 prosenttia. Korkosijoitusten tuotto oli 4,02 prosenttia ja osakesijoitusten tuotto 11,37 prosenttia. Salkun volatilitetti oli 4,55 prosenttia.

Voimassa oleva varainhoitosopimus on "täyden valtakirjan" sopimus, kuitenkin niin, että sopimuksessa määrätään suhteellisen tiukat rajat salkunhoitajan harkintavallalle. Kattavat salkkuraportit toimitettiin kuukausittain Säätiön toimistoon sekä erikseen kuhunkin hallituksen kokoukseen. Salkunhoitajat olivat kuultavina yhdessä hallituksen kokouksessa. Lisäksi asiamies, tutkimusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja ja talousvaliokunnan puheenjohtaja tapasivat salkunhoitajia sekä Evlin vastuullisen sijoittamisen koordinaattoria eri yhteyksissä toimintavuoden aikana.

Arvopapereiden myyntivoittoa saatiin toimintavuoden aikana 9.188.192,79 euroa. Myyntitappioiden määrä oli 53.158,72 euroa. Osinkotuottojen määrä oli 621.190,00 euroa. Vuoden 2017 vuokratuotot olivat 442.806,99 euroa ja maksetut yhtiövastikkeet 157.140,95 euroa.

Säätiön sivutoiminen asiamies ja päätoiminen hallintosihteeri huolehtivat Säätiön kiinteistö- ja vuokralaishallinnosta. Vuokrattavat huoneistot ovat toimisto- ja liiketiloja ja niiden kokonaispinta-ala oli vuoden lopussa 3.035 m².

Säätiön pitkään omistamat yhteensä 586,79 hehtaarin metsätilat myytiin 3.500.000 eurolla syksyllä 2017. Kauppa käsitti seitsemän erillistä kiinteistöä Akaalla, Heinävedellä, Hämeenlinnassa ja Iitissä. Ostaja sitoutui pitämään voimassa tehdyt suojelupäätökset sekä sitoutui suojelemaan Piskunniemen tilan Björklundin korveksi nimetyt alueet ja Mustalammen kiviröykkiöhaudan. Ostaja sitoutui käynnistämään prosessin kaupan kohteen liittämiseksi UPM FSC -ryhmäsertifikaattiin.

3.4 Sijoitustoiminnan vastuullisuus

Sijoitustoiminnan vastuullisuuteen, vastuullisuuden mittaamisessa käytettäviin työkaluihin sekä vastuullisuuden raportointiin kiinnitettiin toimintavuoden aikana edelleen erityistä huomiota Säätiön antaman kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen ("Kohti ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä sijoitussalkkua") mukaisesti. Sitoumus liittyy kampanjaan, jolla Suomi toimeenpanee globaalia YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelmaa Agenda 2030:tä. Yhteiskuntasitoumus ilmentää yhteistä pitkän aikavälin tahtotilaa tulevaisuuden Suomesta. Kampanjan takana on kestävän kehityksen toimikunta. Idea on yksinkertainen: konkreettisia tekoja, mitattavia tuloksia.

Sitoumuksensa mukaisesti Säätiö pyrki yhdessä salkunhoitajansa kanssa ottamaan sijoitustoiminnassaan parhain mahdollisin välinein huomioon ympäristö- ja yhteiskuntavastuun, hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät sekä hiilidioksidipäästöihin liittyvät arvioinnit. Salkunhoitajalta edellytettiin sijoitusten kestävyysarviointia parhailla mahdollisilla käytössä olevilla mittareilla sekä vastuullisuuteen liittyvää raportointia niin kotimaisista pörssiomistuksista kuin myös kansainvälisistä sijoitusrahastoista, joihin Säätiön varallisuus on osaksi sijoitettuna. Erityisesti kansainvälisten sijoitusrahastojen osalta arvioinnin kattava toteuttaminen todettiin käytännössä hyvin haasteelliseksi.

Toimintavuoden aikana kestävyysarvioinnissa olivat käytössä ESG (environmental, social and governance) -pistetykset ja CDP (carbon disclosure project) -indeksit. Mainitut

tunnusluvut perustuvat yritysten vapaaehtoiseen raportointiin. Toistaiseksi ei ole parempaa keinoa arvioida varsinkaan ulkomaisten pörssiyritysten toiminnan vastuullisuutta. Myös YK Global Compact -analyysi oli käytössä. Ilmastonmuutokseen liittyvien vaikutusten huomioon ottamisessa otettiin kevään 2017 aikana käyttöön ilmastonmuutokseen liittyvä MSCI:n tietokanta, jonka avulla salkunhoitaja teki hiilijalanjälkilaskelmia sekä fossiilisten varantojen seuranta.

Säätiön salkussa olevissa Evlin Eurooppa- ja USA Faktori -rahastoissa alettiin tammikuusta 2017 alkaen soveltaa erityistä Low Carbon -strategiaa. Rahastot eivät sijoita hiilikaivosyhtiöihin ja rajaavat sijoituskohteiden ulkopuolelle kokonaispäästöiltään merkittävimmät yhtiöt. Rahastot seuraavat ERI Scientific Beta Europe Low Carbon -indeksejä.

Säätiön osakesijoituksissa käytettiin puhtaan veden ja kestävän kehityksen teemoihin perustuvia osakerahastoja RobecoSAM Sustainable Water ja Pictet European Sustainable Equities, joihin oli sijoitettu noin 8,5 prosentin osuus Säätiön kaikista osakesijoituksista. Kehittyvien maiden osakesijoituksissa käytettiin pienempiin yhtiöihin sijoittavaa JPM Emerging Markets Small Cap -rahastoa. Sen sijoituskohteiden hiilijalanjäljet ovat pienempiä kuin suurten yhtiöiden.

EAI Solar I -pääomarahaston perustamiseen tähdännyt hanke, johon Säätiö oli päättänyt lähteä mukaan, kariutui toimintavuoden aikana ennen varojen keräämistä. Perustettavan rahaston tavoitteena oli ollut investoida viiden vuoden aikana noin 100 miljoonaa euroa aurinkosähkövoimaloihin kiinteistöjen katoille Suomessa.

Säätiön salkun vastuullisuusraportointia kehitettiin ja salkusta aloitettiin säännöllinen vastuullisuusraportointi. Säätiön hallitukselle toimitettiin vuoden 2017 aikana salkusta viisi kertaa kattava ESG-raportti, joka analysoi salkussa olevia suoria sijoituksia sekä sijoitusrahastoja vastuullisuuden kannalta.

Suorien kotimaisten osakesijoitusten yleisarvosana vuoden 2017 lopussa oli AA (ESG-kattavuus 95 prosenttia), mikä merkitsee hyvää ESG-laatua. Heikoin arvosana oli Sampo Oyj:llä (BB). Parhaimmat arvosanat olivat Neste Oyj:llä (AAA) ja Wärtsilällä Oyj:llä (AAA).

Rahastojen sisällön osalta ongelmana oli ESG-analyysin epätäydellinen kattavuus, joka oli toimintavuoden lokakuussa ainoastaan 73 prosenttia. Helmikuun lopussa kattavuus oli ollut 78 prosenttia. Heikoin kattavuus oli kotimaisissa pienyhtiöissä sekä japanilaisissa ja

kehittyvien maiden pienien ja keskisuurten yhtiöiden osakkeissa. Korkosijoituksissa heikoin kattavuus oli rahamarkkinasijoituksissa (kotimaiset yritykset) ja High Yield -yhtiöissä.

Myös CDP-seurannan kattavuus Säätiön salkussa olevien rahastojen osalta oli ongelma. Säätiön salkussa olevien osakerahastojen kohdeyrityksistä (noin 6.680 yhtiötä) vain 54 prosenttia oli raportoinut CDP:lle vuoden 2016 osalta. Kehittyvien maiden yhtiöiden osalta luku oli vain 19 prosenttia.

Aktiivisten osakerahastosijoitusten kokonaisarvosanat Säätiön salkussa vaihtelivat välillä BBB-AA. Osakeindeksi- rahastojen ja ETF-rahastojen kokonaisarvosanat sijoittuivat luokkiin BB-A. Korkorahastojen kokonaisarvosanat olivat luokissa BBB-AA. Salkun kokonaisarvosana ESG-analyysissä oli vuoden lopun analyysissä A, mikä merkitsee, että kokonaisuutena salkussa olevat yhtiöt huomioivat vastuullisuustekijät hyvin omaan toimialaansa suhteutettuna. Ympäristötekijöiden arvosana ESG-analyysissä oli noussut helmikuusta lokakuuhun yhden pykälän BBB:stä A:han. Vuoden lopun analyysissä arvosana oli kuitenkin jälleen pudonnut ennallaan.

YK Global Compact -analyysi kattoi lokakuun lopun analyysissä 86 prosenttia salkun kaikista omistuksista. Kattavuus oli noussut 4 prosentilla helmikuusta 2017. Vuoden loppuun mennessä kattavuus oli edelleen noussut 91 prosenttiin. Salkun aktiivisissa osakerahastoissa olevista yhtiöistä 0,9 prosenttia ei noudattanut YK Global Compact –periaatteita. YK:n Global Compact -periaatteet kieltävät yrityksiltä lapsityövoiman käytön sekä edellyttävät ihmisoikeuksien noudattamista, korruption vastaisia toimia ja ympäristöasioiden huomioimista. Suurimmat yksittäiset rahastojen kautta toteutetut omistukset tällaisissa yhtiöissä olivat pieniä (Volkswagen, Chevron, Wal-Mart). Suurimmaksi osaksi kysymys oli indeksi- tai ETF-rahastoista.

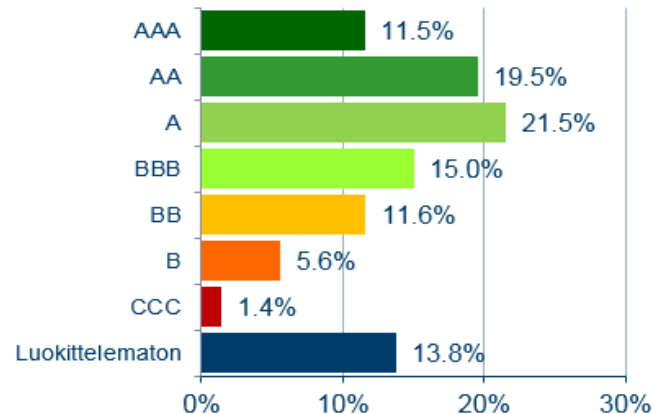
Raportoinnin mukaan noin 8,6 prosentilla Säätiön salkun yhtiöistä oli toimintavuoden lopussa alkoholiin liittyvää toimintaa (esim. tuottaminen, jakelu, hankinta, myyminen), 5,8 prosentilla tupakkaan liittyvää, 4,7 prosentilla aikuisviihteeseen liittyvää, 2,6 prosentilla uhkapeleihin liittyvää ja 3,4 prosentilla aseisiin liittyvää toimintaa. Raportoiduista toimista merkittävä osuus liittyi vähittäiskaupassa (esim. Kesko Oyj) toimivien yhtiöiden alkoholi- ja tupakkatuotteiden myyntiin tai tupakkapaperin tuotantoon (esim. Stora Enso Oyj).

Säätiön salkun sijoitusten ESG-arvosanat 29.12.2017 tilanteen mukaisesti (ESG-kattavuus 86 prosenttia salkun kaikista instrumenteista):

Salkun vastuullisuusmittarit

ESG-arvosanojen jakauma

3.5 Arvio Säätiön taloudellisen aseman todennäköisestä kehityksestä ja riskeistä

Säätiö on perustettu määräämättömäksi ajaksi. Sijoitustoiminnassa kartetaan omaisuuden pysyvyyttä vaarantavia riskejä. Säätiö noudattaa sijoitustoiminnassaan varovaista sijoituspolitiikkaa, johon sisältyy rakenteellisena osana edellä selostettu vastuullisuuden arviointi. Sijoitustoiminnassa lähdetään siitä, että vastuullisesti ja kestävästi toimivat yritykset ovat niitä, jotka menestyvät ja joihin siksi kannattaa sijoittaa.

Syksyn 2017 allokaatioanalyysin johtopäätöksissä Säätiön sijoitussuunnitelman mukaiselle perusallokaatiolle (osakkeet 60 %, korot 40 %) arvioitu pitkän aikavälin vuosittainen tuotto-odotus on 4,6 prosenttia ja volatilitteetti 14,4 prosenttia. Vuonna 2013 tehtyyn allokaatioanalyysiin verrattuna erityisesti korkosijoitusten tuotto-odotukset ovat huomattavasti laskeneet. Samalla aikavälillä vuotuinen apurahasumma on noussut. Nämä seikat antavat aiheen sijoitussuunnitelman tarkistamiseen tuotto-odotusten osalta huhtikuun 2018 vuosikokouksessa.

Potentiaaliset taloudelliset riskit liittyvät lähiaikojen sijoituskäytännöihin. Osakemarkkinoiden korjausliikkeitä tai pysyvämpää laskumarkkinan alkua on odotettu. Kasvanut volatilitteetti pitää markkinat varpaillaan. Fundamentit ovat kuitenkin edelleen vahvoja. Globaali talouskasvu on vahvaa ja yritysten tulokset ovat yllättäneet positiivisesti. Vallitseva markkinanäkemykselle vuodelle 2018 on positiivinen. Säätiö on kuitenkin varautunut myös

toisenlaiseen kehitykseen torjumalla osakepainon nostamisen ja kasvattamalla käteisen osuutta.

Säätiön omaisuus on kattavasti vakuutettu. Vuokrattaviin huoneistoihin liittyy myös menetettävän vuokratulon kattava keskeytysvakuutus sen varalta, että vuokrauskohde vahinkotapahtuman johdosta tulee käyttökelvottomaksi.

4. Lähipiiritiedot

Säätiö ei ole antanut säätiölain 1 luvun 8 §:ssä tarkoitetulle lähipiirille tai lähipiiriin kuuluvan ihmisen tai ihmisten määräysvallassa olevalle yhteisölle tai säätiölle apurahoja, avustuksia tai muutakaan osittain tai kokonaan vastikkeetonta taloudellista etua eikä Säätiön ja mainittujen tahojen välillä ole tehty sopimuksia tai muitakaan taloudellisia toimia.

Säätiö on myöntänyt apurahoja tutkijoille Helsingin yliopistossa tehtävään tutkimukseen. Säätiön hallituksen jäsenistä Jari Niemelä toimii HELSUS:n johtajana Helsingin yliopistossa. Hän ei ole osallistunut Helsingin yliopistossa tehtävää tutkimusta koskevien apurahahakemusten käsittelyyn Säätiön hallituksessa.

Säätiö on myöntänyt apurahoja tutkijoille Suomen ympäristökeskuksessa tehtävään tutkimukseen. Säätiön hallitukseen kuuluva ylijohtaja Tuula Varis toimii ympäristöministeriön ympäristönsuojeluosaston osastopäällikkönä. Suomen ympäristökeskus kuuluu ympäristöministeriön tulosohjauksen piiriin. Varis ei ole osallistunut Suomen ympäristökeskuksessa tehtävää tutkimusta koskevien hakemusten käsittelyyn Säätiön hallituksessa.

Helsingissä maaliskuun 12. päivänä 2018

Tellervo Kylä-Harakka-Ruonala

Timo Kairesalo

Jari Niemelä

Tuula Varis

Kristina Pentti-von Walzel

Niina Bergring

Simo Honkanen

Jarmo Hirvonen

Minttumaaria Jaakkola

5. Yhteystiedot

JARMO HIRVONEN
ASIAMIES

0500 811 521

JARMO.HIRVONEN@NESSLING.FI

MINTTU JAAKKOLA
TUTKIMUSJOHTAJA

050 169 6325

MINTTU.JAAKKOLA@NESSLING.FI

PAULA ERIKSSON
HALLINTOSIHTTEERI

050 502 7537

TOIMISTO@NESSLING.FI

MAJ JA TOR NESSLINGIN SÄÄTIÖ

Maj ja Tor Nesslingin Säätiö sr
FREDRIKINKATU 20 B 16
00120 HELSINKI
PUH. 09 4342 550
WWW.NESSLING.FI